

entrevista amb...

I PERE LÓPEZ, MINISTRE D'ECONOMIA I FINANCES

“Gràcies al Govern Pintat no podrem engegar el nostre projecte fins al 2011”

Un mes després de ser nomenat ministre, Pere López fa una anàlisi exhaustiva de les finances de l'Estat, en què destaca el bloqueig financer a què han de fer front per les nombroses obres adjudicades per l'anterior executiu. Destaca la necessitat d'anar fora d'Andorra a la recerca de finançament per no fer que la banca sostingui tot el deute públic. Promet solucions al setembre en l'àmbit social i pel que fa a l'atur, i també un plànning financer.

SERGI MORAL
ANDORRA LA VELLA

El senyor Bartumeu, el dia del seu jurament, el va convidar a “entrar el primer i sortir l'últim...” Potser la frase del cap de Govern a vostè se li queda una mica curta amb el volum de feina que té...

Tots els ministres tenen un volum de feina important per un motiu: no hem trobat gaires dossiers ni gaires feines resoltes. Arribem molt d'hora i marxem molt tard cada dia, però hem vingut aquí a treballar...

Més aviat em referia al desgavell que han trobat tant dins de l'administració com fora per la crisi econòmica...

Hem trobat una falta de gestió en recursos humans, en procediments, una desmotivació i una desestructuració de força ministres. I tot s'ha de dir, això ha superat totes les previsions que teníem i ens hem trobat amb una situació en alguns àmbits bastant pitjor del que ens havíem imaginat.

Llavors, als alts nivells d'eficiència que ens demanen per als anys vinents hi hem d'afegir que els engranatges de l'administració no funcionen correctament i, per molta feina que facin els ministres, si no s'organitzen departaments, es clarifiquen competències i es defineixen projectes no es podrà tirar endavant la feina.

¿Què em pot dir de l'anàlisi exhaustiva que s'està fent per veure l'estat de les finances públiques? ¿Quina valoració se'n pot fer a hores d'ara?

La conclusió que n'hem extret és que hi ha hagut una previsió d'ingressos voluntàriament maquillada a l'alça, que ens portarà a una recaptació molt inferior a la pressupostada, al voltant dels 80 o 90 milions d'euros. Ens troba-

TATI MASIA

“Estem en una situació delicada, la caixa està buida i tenim molts compromisos per pagar”

“Calen noves fonts de finançament que ens permetin funcionar amb uns mínims”

rem amb un dèficit a final d'any molt important, molt més que el de l'any anterior, que ja va ser de més de 100 milions, ja que fins al darrer dia de l'any hi haurà una despesa pública de màxims amb crèdits que comprometen el Govern durant el 2010, i alguns fins i tot durant el 2011.

Cal destacar que totes les obres adjudicades darrerament es cons-

trueixen a partir de la base d'uns ingressos que no hi són. Uns ingressos que s'han afegit de manera artificial i que, sumats als crèdits extraordinaris, ens posen en una situació compromesa. Per dir-ho clarament, la caixa està buida i tenim compromisos per pagar.

Val a dir que hi ha un alt grau de responsabilitat dels governs anteriors, tant per haver permès que s'hagi arribat a aquesta situació com per haver-la encobert de manera manifesta, perquè la ciutadania no conegués la verdadera situació.

¿Podria fer una estimació en xifres del que representa aquest endeutament?

Amb tots els compromisos que hi ha, ens situem molt per sobre de les xifres que va donar en la darrera campanya electoral el candidat de Coalició Reformista.

El que hem de tenir molt clar és que l'endeutament de l'Estat, sense comptar el comunal, està arribant al seu sostre, al límit que es pot permetre, i informes d'agències de ràting com Standard and Poors ja ho indiquen com un veritable risc, un element que condiciona el futur de la nostra economia.

Si a això hi sumem que l'endeutament dels comuns es va situar a 31 de desembre del 2008 en 242 milions d'euros, no s'ha de ser una fura per comprendre que no es pot continuar així, que cal un cop de timó important...

Avui dia el nivell global d'endeutament de les administracions pels compromisos contrets s'està situant en nivells que no es poden superar i que, si arribats a un punt se superen, condicionaran de forma manera el futur del país.

Quant a les competències, ha

arribat el moment d'endregar l'activitat pública. Crec que avui en dia no és qüestió de bones idees o d'iniciatives, sinó que es tracta que tots els responsables públics vegin que estem obligats a racionalitzar la prestació de despeses, a definir qui ha de fer què, si el Govern o els comuns, a establir plans d'actuació a escala nacional. Cal evitar la proliferació d'equipaments i activitats i que no hi hagi una unificació, donat que això és impossible d'assumir.

És evident que calen noves fonts de finançament, fonts que permetin a l'Estat funcionar amb uns mínims, i hem de tenir clar que el marc fiscal no ha de servir mai per portar a l'alça aquesta desvertebració de l'Estat que vivim actualment, ple de duplicitats i amb excessos en equipaments.

Un punt de partida important és que comuns i Govern treballin de manera conjunta i eficient perquè els esforços facin que l'any 2012 s'hagi aturat aquest increment continu de l'endeutament. I no queda altra opció, hem d'arribar al dèficit zero, i això no només ha d'arribar per la via de les noves fonts de finançament, sinó també per una ordenació i una estructuració de tota l'administració pública i una racionalització de la despesa. En aquest sentit nosaltres ja hem començat a fer passos, clars, fermes i decidits.

Deixant enrere la matèria comunal, fa dues setmanes es va decidir suspendre l'obra de l'arxiu nacional, una obra que, tot i ser gran, només representava una despesa de 6,5 milions d'euros. ¿Aquesta suspensió és només la primera d'una llarga llista per anar restant els més de 250 milions d'euros que va licitar Jordana en dos anys?

Sobre el projecte de l'arxiu museu, no només és una qüestió eco-

nòmica o financera, sinó que es un projecte que des de diferents punts de vista presentava dubtes importants: dimensió, idoneïtat de l'equipament, terreny..., i per tant era una suma de factors que feia difícil que el projecte es portés a terme.

Respecte a replantejar altres projectes, treballarem conjuntament amb el ministeri d'Ordenament Territorial i posarem sobre la taula diferents iniciatives que es van adjudicar al tram final de la passada legislatura per establir algunes prioritats, i qui sap si farà falta alliberar alguns recursos per fer altres projectes que no siguin infraestructures i que ens centrem més en educació, sanitat o ajudes socials.

Estem molt lligats de cara al 2010, però això no vol dir que no puguem revisar alguns projectes, posposant-los per tenir recursos disponibles.

¿I els que segueixin el seu curs, com es finançaran? Considerant que Bartumeu ja ha indicat diversos cops que "no hi ha ni un duro a la caixa"...

Hi ha moltes obres adjudicades i no pagades, i no tenim els diners per pagar-les d'aquí a finals d'any. L'única solució és anar a buscar el finançament a l'exterior, i de moment, mentre no obrim altres vies de finançament, haurem d'anar a trucar a la porta de l'agrupació de bancs perquè ens segueixin donant línia de crèdit mitjançant pòlisses.

Moltes de les inversions que s'han adjudicat s'han articulat per la via del crèdit extraordinari i estaven previstes en pressupostos en què els ingressos no es corresponien amb la realitat, i no per petites diferències. Per tant, el Govern és molt lluny de tenir els recursos suficients per pagar totes aquestes obres. Haurem de posar totes aquestes inversions sobre la taula, explicar la situació a la ciutadania i intentar prendre alguna decisió provant d'incloure'n alguna en el pressupost del 2010.

Un altra cosa que hem d'explicar als ciutadans és que els projectes signats per l'anterior executiu fan que el marge de maniobra que ens queda per a aquest any sigui mínim, i el del 2010 no serà gaire més gran, ja que estarem molt i molt condicionats. Per dir-ho clarament, no tindrem la possibilitat fins al 2011, gràcies a la gestió de l'anterior executiu, de tirar endavant amb llibertat el nostre projecte polític.

Ironitzant una mica, podrien reclamar al senyor Jordana l'any de legislatura que d'alguna manera els ha tret...

Sí, al senyor Jordana i als que van aprovar el pressupost sabent que, ni més ni menys, un 25 o 30

TATI MASIA

per cent dels ingressos només s'aguantaven sobre el full d'Excel, si se'm permet el terme informàtic. Hi ha una irresponsabilitat doble; primer per preparar un pressupost amb uns ingressos intencionadament manipulats, i segon per adjudicar fins al darrer euro de despesa sabent que no hi hauria els ingressos per tirar-ho endavant.

Canviant de tema, el cap de Govern va comentar ara fa uns dies a Efe que l'executiu anirà a l'estranger a la recerca de fonts de finançament del deute públic. ¿Tan gran és el forat que aquest no es pot tapar amb recursos dels bancs nacionals?

El que és clar és que la banca andorrana està assumint un risc aguantant en solitari l'enorme endeutament del sector públic, que no només arriba als llindars màxims que li permet la seva pròpia legislació, sinó que a més en algun moment pot afectar amb un descens de les ràtios de solvència financera, i per tant desafavorir la seva posició internacional.

També hem de preveure altres formes de finançament, com pot ser l'emissió de deute públic a l'exterior, i per tant trobar finançament més enllà de les nostres fronteres.

És cert que hauríem de posar fil a l'agulla per disposar d'un sistema fiscal que permetés un nivell de recursos superior. Allunyant-nos de les grandiloqüències i dels excessos dels darrers sis, set o vuit anys, hem de saber que som un país petit, que necessitem una fiscalitat de tipus reduït, i per tant ens hem de comportar com el que som. No hem de tenir ni aires de grandesa ni ens hem d'intentar comparar amb estats que tenen unes possibilitats econòmiques que nosaltres no tenim.

"Hi ha moltes obres adjudicades i per pagar, i no tenim els diners per pagar-les aquest any"

"Al setembre presentarem mesures socials ben finançades i plantejades"

¿No tenen la sensació que, tal com ha deixat el prestigi del país l'anterior Govern, aniran a buscar finançament a Europa i els faran tornar amb les mans buides i la cara vermella?

Crec que la imatge exterior no és positiva, i això és així. El que també és veritat és que tothom és conscient que hi ha hagut un canvi de Govern. Si bé és cert que això no garanteix res, sí que ens dona un marge per fer passos en ferm. Hem de complir els compromisos per defensar els interessos d'Andorra, però sabem que en l'àmbit financer internacional hem de portar a cap els compromisos que contreen els grans estats.

Ara fa un moment parlava de l'emissió de deute públic. ¿Què pensen fer des del ministeri amb aquest projecte, que ja va encetar Mirapeix però va deixar a mitges?

En arribar, entre pòlisses de crèdit i pòlisses bancàries a quatre anys, ens hem trobat amb prop de 600 milions pendents de renovar en menys d'un any. És clar, això a banda que presenta un risc important per a qualsevol, ens obliga a buscar fórmules de finançament més estables i no podem tenir tot l'Estat aguantat amb pòlisses que anualment s'han de renovar.

L'emissió de deute públic és una de les opcions que estem estudiant i tenim un cert marge de maniobra. De fet, mai ens vam oposar a l'emissió de deute públic quan l'anterior ministre ho va plantejar, però sí que ens va semblar una mica estrany i inadequat intentar posar en funcionament un projecte com aquest després de quatre anys, a un mes i mig d'unes eleccions.

Una de les seves prioritats és establir el nou sistema financer. ¿Quan podrà ser una realitat i quan es podrà posar en marxa?

Estem començant a fer simulacions amb el tipus impositiu de l'IVA, i de moment ens mantenim en el projecte fiscal que vam portar a la campanya. El calendari fiscal que ens fixem és que a 1 de gener del 2011 tot el nou marc fiscal estigui enllestit. Sens dubte seria l'òptim per a tots els sectors, òptim per començar avançar en els convenis de doble imposició o per treballar en una modificació de la llei d'inversions estrangeres, ara sí amb possibilitat real de captar inversors per al país.

Perquè la fiscalitat directa i la indirecta entressin en vigor a principis del 2011 caldria que la tardor de l'any vinent s'acabessin d'aprovar els textos legislatius, perquè en l'àmbit reglamentari es pogués fer viable l'objectiu. Abans és impossible, i tots hem de fer tots els possibles perquè no sigui més tard.

Una altra de les qüestions de què es parla darrerament és el subsidi d'atur. ¿Quan creu que pot entrar en funcionament i, pel que fa al seu ministeri, com es pretén finançar?

Fixi's si ens preocupa que en totes les sessions de consell de ministres que hem fet fins ara aques-

ta qüestió s'ha portat a col·lació. Estem recopilant dades per intentar d'entrada analitzar la situació, i evitar així presentar proposicions de llei de manera impulsiva. Hem de conèixer on som, conèixer què fem i buscar possibles solucions i vies de manera creïble.

La dificultat és molta, perquè en el pressupost d'aquest any està tot gairebé esgotat, ja que hi ha moltes partides per a infraestructures però no s'ha dedicat ni un euro a mesures socials ni a ajudes. Això no vol dir que estiguem de braços plegats, estem treballant i al setembre presentarem mesures socials ben plantejades, amb el seu finançament.

Evidentment, la situació actual requereix actuar immediatament, però tenim el pressupost que tenim i la caixa com la tenim, però estem treballant per fer aquestes actuacions de forma ràpida. El que no podem fer és ni discursos a l'aire ni declaracions d'intencions que no siguin efectives.

Entenc, doncs, que la proposta d'ApC d'ara fa uns dies és precisament el que denuncia que no s'ha de fer, proposades a l'aire...

Pel que he vist no hi ha ni diagnòstic, ni punt de partida ni finançament. Tots som conscients de la situació que hem heretat i ningú hauria d'intentar donar lliçons als socialdemòcrates en una qüestió com aquesta, per la qual ens vam haver de defensar en la darrera campanya, i la resta de grups polítics no veien la necessitat i encara menys la urgència de tirar endavant un subsidi d'atur.

Ja per acabar, ¿elaborar el pressupost del 2010 serà una de les tasques més complicades a les quals s'ha enfrontat fins ara?

La veritat és que sí. La situació en la qual ens trobarem pels ingressos i les partides ja compromeses, més la necessitat de tirar endavant el nostre projecte és una situació complexa, en què ens haurem de replantejar coses, tot i que sense renunciar al nostre projecte polític. No serà fàcil conjujar moltes de les qüestions que hem heretat. Penso que el pressupost del 2011 ja serà una altra cosa, però en el del 2010 estarem molt condicionats per les adjudicacions, el forat econòmic.

Per tant, ¿serà auster i a la baixa?

Auster, sens dubte, i a la baixa no necessàriament. La xifra global no variarà gaire. Seran uns comptes en què la destinació dels recursos, que sabem que seran escassos, haurà de permetre tirar endavant el nostre projecte. Retallarem i replantejarem situacions que ens agradaria engegar, però que haurem de posposar irremediablement per escassetat. L'ordre de prioritats del Govern ha sofert un reajustament significatiu. ■